

Отже, юрист це людина, яка має уміти грамотно користуватися законами, уміщувати в собі навички і знання зі сфери права, психології, мати критичне мислення, уміти грамотно і вчасно реагувати на небезпеку та вирішувати конфлікти інтересів сторін (позивача та відповідача), а також мати гарну фізичну підготовку. Бути юристом нелегко, але бути корисним для суспільства цікаво та почесно, тому юристи з гордістю несуть свою дещо нелегку «ношу» та приносять користь суспільству своєю допомогою та знаннями.

Список використаних джерел:

1. Богатирьов І. Г. Юридична деонтологія. І. Г. Богатирьов, П. В. Макушев, В. М. Торяник. Харків. 2009. 212 с.
2. Осауленко О. І. Юридична деонтологія: навч. посіб. Київ: Істина, 2008. 224 с.
3. Хрестоматия по юридической деонтологии. Сборник нормативных актов; сост. и общ. ред. О. Ф. Скакун. Х.: ЭСПАДА, 2002. 448 с.

Яремчук К. О.,

кандидат юридичних наук, суддя

Вінницького окружного адміністративного суду

Шмигора О. В.,

здобувачка вищої освіти СВО магістра

факультету права, публічного управління та адміністрування

Вінницького державного педагогічного університету

імені Михайла Коцюбинського

ПОНЯТТЯ СУДОУСТРОЮ УКРАЇНИ І ЙОГО СПІВІДНОШЕННЯ З СУМІЖНИМИ ПОНЯТТЯМИ

Поняття «судоустрій» в Конституції України вживається у трьох нормативних положеннях: 1) у статті 125 Конституції України зазначається, що судоустрій в Україні будується за принципами територіальності та спеціалізації й визначається законом; 2) у пункті 14 статті 92 Конституції України вказується, що судоустрій визначається виключно законами України; 3) у частині 2 статті 130

Основного закону визначається, що розмір винагороди судді встановлюється законом про судоустрій [4].

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» мав би містити чітке визначення судоустрою, проте він, хоча й включає розділ II під назвою «Судоустрій», не визначає цього поняття й передбачає лише декілька аналогічних з Конституцією України норм. Стаття 3 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» чітко не зазначає, що собою являє судоустрій, проте дає можливість дійти висновку, що «судоустрій – це єдина система судів України»[2].

Через відсутність чіткого закріплення поняття «судоустрій» на законодавчому рівні в науковому колі немає спільної думки щодо його визначення. На доктринальному рівні поняття судоустрою визначається принципово по-різному. З огляду на статтю 1 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», в правовій доктрині розповсюдженим є підхід, згідно з яким судова влада ототожнюється з системою органів, що її опосередковують, тобто з судовою системою [2]. Так, вчені ототожнюють поняття судоустрою з судовою системою, під якою пропонують розуміти сукупність судів, органів та установ, що їх обслуговують [6].

Поняття «судова система» найчастіше використовується науковцями з метою відобразити сутність поняття «система судів». У своїй науковій праці Н.Д. Квасневська дійшла висновку, що судова система є частиною системи судової влади і в нормативно-правових актах українського законодавства може бути визначена як зовнішньо чи внутрішньо впорядкована, організаційно єдина сукупність всіх судових установ, утворених відповідно до Основного та інших законів держави, на які покладаються виключні повноваження щодо здійснення правосуддя [3, с.112].

Окремі дослідники та науковці розуміють під поняттям «судоустрій» сукупність норм, що визначають основоположні засади організації та діяльності, завдання, внутрішню будову та компетенцію судів і прирівняних до них органів (третейські суди, арбітражі), а також безпосередньо систему судів держави та систему органів, створених для обслуговування цієї системи [7].

Деякі науковці при визначенні судової влади не зводять її значення до гілки державної влади. На думку В.Д. Бринцева, судова влада – це одна з головних, самостійних функцій державної влади, яка реалізується через діяльність створеної на основі Конституції системи судів та органів організаційного (кадрового й допоміжного) забезпечення, які покликані шляхом виконання функцій, покладених на них, забезпечити дотримання (захист) прав і законних інтересів людини й громадянина, юридичних осіб, суспільства та держави в цілому [1, с.50].

Усі функціональні напрями судової діяльності, тобто форми реалізації судової влади, можна узагальнити такою юридичною категорією, як «судочинство». Зокрема, це поняття вживається тричі в тексті Конституції України. У пункті 14 статті 91 Основного закону зазначено, що судочинство визначається виключно законами України. Частина друга статті 129 містить перелік основних засад судочинства, а в частині четвертій зазначено, що судочинство провадиться суддею одноособово, колегією суддів чи судом присяжних [4].

Найбільш повним визначенням поняття судочинства можна назвати таке: це – процесуальний порядок подання позовів і розгляд справ щодо спорів, які виникають з різноманітних правовідносин, порядок прийняття рішень учасниками процесуальних дій, оскарження та перегляду рішень, подання заяв про правопорушення та злочини, їх виявлення, розслідування, передачу матеріалів кримінальних проваджень до суду [5].

Отже, в українському законодавстві та доктрині поряд з поняттям «судоустрій» все частіше вживаються такі поняття як «судова влада», «судова система», «судочинство». Інколи вони ототожнюються з поняттям судоустрою, проте, на нашу думку, потрібно розмежовувати ці поняття під час їх тлумачення та використання.

Список використаних джерел:

1. Бринцев В. Д. Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади: монографія. Харків: Право, 2010. 464 с.
2. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
3. Квасневська Н.Д. Поняття судової системи України: сучасний погляд. Форум права. 2015. № 5. С. 110-113. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2015_5_20.pdf.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
5. Поняття судочинства. URL: http://studopedia.com.ua/1_92165_ponyatty-a-sudochinstva.html.
6. Притика Д. Д. Створення науково обґрунтованої системи правосуддя в Україні – головна мета судової реформи. Право України. 2009. № 12. С. 71-84.
7. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ: Укр. енцикл., 2004. Т. 6 : Т.-Я. 768 с.

Якубенко Д. Л.,
PhD researcher, асистент кафедри
конституційного права України
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕПРОДУКТИВНИХ ПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Після Другої світової війни медичні дослідження призвели до значного прогресу, зокрема, у сфері генетики та дітонародження. Так, Нюрнберзький кодекс та Гельсінська декларація заклали фундамент для розбудови принципів, які мають застосовуватись до медичних досліджень. У багатьох країнах, а згодом й на міжнародному рівні, розгорнулися гострі дискусії щодо кола етичних принципів, які мають застосовуватися до медичної діяльності, як у царині щоденної медичної практики, так і щодо досліджень та застосування нових